

Intīmas satikšanās blūzs

Tikšanās blūzs – pret laiku, pret fiziku, pret nāvi, jo Mārtiņam Braunam noteikti tur kaut kur ir jābūt, un ne tikai video.

Undīne Adamaite

SestDiena, 9.-15. oktobris, 2026

Lauris Viksne

TIKŠANĀS BLŪZS. MĀRTIŅAM BRAUNAM – 75 ★★★★★

REŽISORE DITA LŪRIŅA, MUZIKĀLĀ VADĪTĀJA ZANE DOMBROVSKA Nacionālais teātris

SestDienas teātra apskatā «lielo gabalu» biju domājusi veltīt brīnišķīgam teātra piedzīvojumam Liepājā, tomēr komponista Mārtiņa Brauna 75 gadu dzimšanas dienai veltītais koncerts *Tikšanās blūzs* Nacionālajā teātrī to izkonkurēja. Šķita – kad gan vēl pienāks brīdis, kad piemiņas koncertizrāde (kā tā pieticīgi nodēvēta) būs izdevusies tik cildināma! Turklāt – veca mīlestība nerūs, nespēju palaist garām izdevību domāt un uzrakstīt dažus vārdus par Mārtiņu Braunu – savā ziņā latviešu mūzikas Deividu Boviju.

Te nepieciešams viens teikums no sērijas «veterāna atmiņu serpentīns». Ar smaidu atcerējos, kā, vidusskolniece būdama, 1989. gadā piedzīvoju pirmo reizi, kad lielajā Mežaparka estrādē, šķiet, atvērās debesis, Mārtiņam Braunam uzbelžot pa sintezatora taustiņiem tā, kā viņš vien māk, un kopkorim vienā elpā laimīgās, lepnuma un pašapziņas pilnās dusmās izverdot «Zilzibeņu pērkons spēra, / velniem ņēma atslēdziņu...» Pirms tam, samīlējusies līdz ausīm, biju uzdāvinājusi komponistam smilgā savērtas meža zemenītes. Nez cik tādu naivu meiteņu dāvanu saņēma Brauns? Šis personiskuma moments ir jūtams arī *Tikšanās blūzā*. Šķiet, katrs personīgi un viss mūziķu un aktieru ansamblis kopā mīl Mārtiņu Braunu un viņa radošo kosmosu. Pieslēgums ir simtprocentīgs un vairāk. Dārdot teatrālam rokam, pāri rampai pludo arī ļoti personīga un intīma intonācija, kāda bija raksturīga XX gadsimta 80. gadu teātra izrādēm, kurās dzima Brauna teātra mūzika.

Uzreiz ir jāpasaka, ka *Saule, Pērkons, Daugava* izrādē neskan. Paldies režisorei Dītai Lūriņai un mūzikas dramaturģijas veidotājai Zanei Dombrovskai par šo lēmumu. Gudra un vajadzīga izvēle, jo, pirmkārt, Mārtiņš Brauns tik tiešām nav tikai *Saule, Pērkons, Daugava*, kā pēdējā laikā varētu šķist; otrkārt, mēs šos himniskos buramvārdus šobrīd nemaz neesam pelnījuši dziedāt. Nedaudz jau esam tos iztērējuši. Tiem jāļauj mazliet

atpūsties un saņemties jaunu spēku, līdz tam nedaudz atskurbstot no Latvijas mīlēšanas solījumiem un padarot reālus darbus.

Dita Lūriņa un Zane Dombrovska ar *Tikšanās blūzu* aicina satikt komponistu Mārtiņu Braunu nevis kā suvenīru vai simbolu, bet kā ļoti daudzpusīgu, radošu personību visā viņa azartā un neprognozējamībā. Mākslinieces kā koncertizrādes dramaturģisko karkasu ir izvēlējušās dziesmu ciklu no izrādes *Sirano de Beržeraks* ar Jāņa Petera vārdiem. Izrāde 1985. gadā tapa Valmieras teātrī Valentīna Maculēviča režijā. Mārtiņam Braunam tobrīd ir 34 gadi un dumpinieka slava. Dziesmu cikla no izrādes *Blūzi* mūzika tapusi jauno aktieru patstāvīgajam darbam Valda Lūriņa režijā 1979. gadā toreizējā Drāmas teātrī. Skan arī dziesmas no izrādēm *Mauglis* un *Alberts*, iekļautas piecas atsevišķas kompozīcijas ar Ojāra Vācieša un Jāņa Petera vārdiem, kā, piemēram, *Zirgs, kas naktī dzied* un *Līzei* – manuprāt, viena no skaistākajām mīlas dziesmām.

Lūriņa ir likusi kolēģiem pamatīgi pasvīst. Izrādei ir tik ātrs un enerģisks temps, ka režisore gluži atklāti nodrošinājusi aktieriem pat īsus atelpas brīžus, kad viņi var nedaudz pagulēt uz skatuves un pusminūti atvilkt elpu. Cepuri nost Nacionālā teātra ansamblim par fizisko formu visās paaudzēs. Te nekas nav par nāvi, tikai dzīvību – pulsējošu, siltu, alkainu, elektrizētu, dullu un klātbūtnīgu. Katrs mirklis ir tehniski nostrādāts un emocionāli piepildīts.